



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia**

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

**Tomás <de Jesus>**

**Coloniæ Agrippinæ, 1684**

Capvt X. Professio orthodoxæ fidei à Græcis facienda, Greogij XIII. Pont. Max. jussu edita.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-38601**

nia, quibus indicari videtur amitti per schisma potestatem etiam Ordinis live Consecrationis. Oportet enim intelligi quoad usum legitimum: ut quando Patres Concilij Lateranensis sub Innocentio Tertio cap. 1. Extravag. de schismate, ajunt: *Ordinationes ab O. Raviano, & Guidone Haresiarchis factas, irritas esse censuimus. Quod etiam dicit Urbanus in Can. Ordinationes 9. q. 1.* Debet enim intelligi quoad executionem eorum legitimam, ut ibi etiam exponit *Glossa* addens, nisi cum eis fuerit dispensatum, vel nisi Ordinatus probare posset, necessivisse se fuisse schismaticum cum Episcopo, à quo accepit Ordinem, aut habuisse legitimam dispensationem accipiendi Ordines à schismatico, ut ait Innocentius 3. in cap. *Paternitate*, extra de schismaticis.

Tertio, Certum est præter excommunicationem, quam supra Schismaticos diximus incurtere, si ab ea non respiciant, posse ulterius puniri, nimirum per censuram depositionis, ut patet ex *Can. in nomine Domini 23. d. & notat ubi supra Turceterem*. Et si nec per depositionem emendentur, panis etiam corporalibus, auxilio brachij secularis, ut fieri jubet Pelagius Pontifex in *Can. de Liguriis 23. q. 5. & docet D. Tho. 2. 2. q. 39. art. 4. ad 3.* Atque etiam possunt privari à Pontifice potestate & dignitate temporalis.

Quarto Schismaticus præter pœnas prædictas, alias etiam incurrit: Est enim irregularis, ita ut etiam si Ecclesiam per absolutionem & veram penitentiam fuerit reconciliatus, ad beneficia & Ordines promoveri non potest, sine Pontificis dispensatione, ut colligi videtur ex c. *Qua diligentia*, de electione, ubi Hostiensis, Abbas, & Joannes Andreas idem censent. Hanc vero irregularitatem non contrahi à Schismatico occulto, sed tantum manifesto quidam affirmant. Alij verò in contrarium docent etiam ab occulto contrahi. Sed probabilior videtur prima sententia, ut optime ostendit *Greg. de Valentia, 2. 2. disp. 3. q. 15. puncto 3.*

Sed petes, an Schismatici Presbyteri & Episcopi careant Ordinis potestate, an tantum Jurisdictione. Respondet *S. Tho. 2. 2. q. 39. art. 3.* Schismaticos jurisdictione carere: *Non possunt* (inquit) *absolvere, nec excommunicare, nec indulgentias concedere*. Sic ille; & ita nequeunt eadem ratione eligere, beneficia conferre, leges sive constitutiones dare, vel ponere. Unde si quos absolvant vel eligant, absolutio seu electio rata non est, & proinde iteranda: habere tamen, ait *S. Tho.* potestatem sacram Ordinis: quare Episcopus schismaticus verè conficit & consecrat Eucharistiam, verè confirmat, verè ordinar, cum aliquos ad Ecclesiasticos Ordines eligit ac promovet, ab eo verè Ordinis characterem recipiunt, non tamen Ordinis usum & functionem; quoniam sunt ipso jure suspensi, si scienter à schismatico Episcopo ordinentur. Pari autem similitudine, si Episcopus schismaticus altaribus, vasa, aut templa consecrat, ratum est quod facit, quia hæc sunt Ordinis non jurisdictionis, quamvis Episcopo ex Ecclesie auctoritate conveniant.

Si quæras utrum hæc pœna, qua Schismatici jurisdictione privantur locum habeat generatim in omnibus Schismaticis. Quidam ajunt hanc Schismaticorum pœnam, qua jurisdictione privantur, locum habuisse ante Concilium Constantinense, in omnibus manifestis & notoriis Schismaticis, non occultis: modò verò post illud, soluta locum habere in ijs, qui sunt expressim & nomi-

natim denunciati, aut manifesti persecutores Clericorum. Alij probabilius videntur, universè Schismaticos, quatenus tales sunt, jurisdictione Ecclesiastica privatos esse, eò quòd sunt extra Ecclesiam, quia ipsi se ab Ecclesia diviserunt.

Respondeo, Si Schismaticus sit toleratus, & communi errore populi habitus pro legitimo, non videtur dubium, quin omnes actus jurisdictionis, alijs requirentes, sint validi, ut infra dicemus etiam de hæreticis. Si vero Presbyter vel Episcopus sit manifestus schismaticus, tunc aliqui dicunt, non valere gesta per ipsum, illa inquam quæ requirunt jurisdictionem. Alijs vero placet, valere omnia in casu, quò Schismaticus non sit nominatim excommunicatus, vel manifestus Clerici persecutor, sed verior & securior pœna est sententia.

Sed quæres, quam juram incurrat, qui ad Ordines vel alia Ecclesiastica beneficia à Schismaticis promovetur? Respondetur, Si sciens esse Schismaticum, & excommunicatum, spontè suscepit ab eo sacramentum Ordinis, manet irregularis & suspensus ab executione illius Ordinis, quem suscepit, & indiget dispensatione Sedis Apostolicæ: si vero beneficia Ecclesiastica, privatur illis: ita colligitur ex c. *1. de schismaticis*, & ex bulla *Clem. 8.* supra adducta. Si tamen cum ignorantia quis fuerit ordinatus, dispensat Episcopus in irregularitate: ita post Navar. docet *Greg. de Valentia 2. 2. in 3. p. disp. 7. q. 19. de irregulari. puncto 3.*

Ultimò dubitatur, An ab excommunicatione, & alijs pœnis liberi sint Schismatici, qui ignorantia invincibili schismati Græcorum inhaerent? Brevisiter dico, certum esse pœnas prædictas non incurtere, nec in inferiori, neque exteriori foro: ut clarior patebit ex his, quæ infra dicemus, tractantes de Hæreticorum pœnis.

Qua verò ratione Schismatici sint absolventi, & reconciliandi cum Ecclesia, dicemus infra, cum de absolutione hæreticorum differemus, tum quia Schismatici majori ex parte hæretici sunt; tum etiam, quia et si schismatici tantum inveniantur, eorum absolutio reservata est etiam Sedi Apostolicæ, ut patet ex Bulla Cænæ Domini.

Illud tamen est advertendum, quod quamvis Schismaticorum absolutio sit reservata, sicut & Hæreticorum, in eorum tamen absolutione non sunt tot tantæque circumstantiæ observandæ, sicut in absolutione hæreticorum. Oportebit tamen primò, ut antequam absolutionis beneficium accipiant, publicè vel privatè fidei professionem juxta sequentem formulam à Sede Apostolica exhibitam, faciant.

## C A P V T X.

Professio orthodoxæ fidei à Græcis  
facienda, *Gregorij XIII.*  
Pont. Max. jussu  
edita.

**E**GO N. firma fide credo & profiteor omnia  
& singula, quæ continentur in Symbolo fidei,  
quo Sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet:  
Credo in unum Deum Patrem omnipotentem  
factorem celi & terræ, visibilium omnium  
& invisibilium. Et in unum Dominum  
IESUM Christum filium DEI unigenitum.  
Ex ex Patre natum ante omnia secula.

cula. *DEVM* de *DEO*, lumen de lumine, *DEVM* verum de *DEO* vero. Genitum non factum, consubstantiali Patri; per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de caelis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex *MARI* Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum Scripturas. Et ascendit in caelum; sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos, & mortuos; cuius regni non erit finis. Et in spiritum sanctum Dominum, & vivificantem; qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre & Filio simul adoratur & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et unam sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi saeculi. Amen.

Credo etiam, profiteor, atque suscipis ea omnia, quae Sacra Oecumenica Synodus Florentina super unione Occidentalis & Orientalis Ecclesiae definivit, & declaravit: videlicet quod Spiritus Sanctus à Patre & Filio aeternaliter est, & essentiam suam, suamque esse subsistens habet ex Patre simul & Filio; & ex utroque aeternaliter, tanquam ab unico principio & unica spiratione procedit. Cum id quod Sancti Doctores & Patres dicunt, ex Patre per Filium procedere Spiritum Sanctum, ad hanc intelligentiam tendat; ut per hoc significetur Filium quoque esse secundum Graecos quidem, causam, secundum Latinos vero, principium subsistentiae Spiritus Sancti, sicut & Patrem. Cumque omnia quae Patris sunt, ipse Pater unigenito Filio suo gignendo dederit, praeater esse Patrem; hoc ipsum quod Spiritus Sanctus procedit ex Filio, ipse Filius à Patre aeternaliter habet, à quo aeternaliter etiam genitus est. Illamque verborum illorum, Filioque explicationem, veritatis declaranda gratia, & imminente tunc necessitate, licite ac rationabiliter Symbolo fuisse appositam.

Item in azymo sive fermentato pane tritico Corpus Christi veraciter conficit; Sacerdotesque in altero ipsum Domini corpus conficere debere, unumquemque scilicet iuxta suam Ecclesiam, sive Occidentalis sive Orientalis consuetudinem.

Item si verè poenitentes in Dei charitate decesserint, antequam dignis poenitentiae fructibus de commissis satisfecerint, & omnis eorum animas poenis Purgatorij post mortem purgari: & ut à poenis huiusmodi releventur, prodesse eis Fidelium virorum suffragia, Missarum scilicet Sacrificia, orationes & eleemosynas, & alia pietatis officia, quae à Fidelibus pro alijs Fidelibus fieri consueverunt, secundum Ecclesiam instituta. Illorumque animas, qui post Baptisma susceptum nullam omnino peccati maculam incurrerunt, illas etiam, quae post contractam peccati maculam, vel in suis corporibus, vel eiusdem ex utraque cor-

poribus, prout superius dictum est, sunt purgatae, in caelum mox recipi, & intueri clarè ipsum *DEVM* trinum & unum sicuti est, merito non tamen diversitate alii alio perfectius. Illorum autem animas, qui in actuali mortali peccata, vel solo originali decesserunt, mox in infernum descendere, poenis tamen disparibus puniendas.

Item sanctam Apostolicam Sedem, & Romanum Pontificem in universum orbem tenere Primatum, & ipsum Pontificem Romanum successorem esse beati Petri Principis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, totiusque Ecclesiae caput, & omnium Christianorum Patrem ac Doctorem existere; & ipsi in Beato Petro pascendi, regendi, & gubernandi universalem Ecclesiam à Domino nostro *IESU* Christo, plenam potestatem traditam esse, quemadmodum etiam in Actis Oecumenicorum Conciliorum, & in sacris Canonibus continetur.

Insuper profiteor ac recipio alia omnia, quae ex Decretis sacrae Oecumenicae Generalis Synodi Tridentinae Sacrosanctae Romanae, & Apostolicae Ecclesiae, etiam ultra contenta in suprascripto fidei Symbolo, profuturam ac recipiendam proposuit, atque praescripsit, ut sequitur.

Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiae observationes & constitutiones firmissime admitto & amplector.

Item sacram scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit & tenet Sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu & interpretatione sacrarum scripturarum, admitto, nec eam unquam, nisi iuxta unanimum consensum Patrum accipiam, & interpretabor.

Profiteor quoque septem esse verè & proprie Sacramenta novae legis à *IESU* Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Poenitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre; & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse.

Receptos quoque & approbatos Ecclesia Catholica ritus, in suprascriptorum omnium Sacramentorum solemnem administratione recipio & admitto.

Omnia & singula quae de peccato originali, & de justificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector & recipio.

Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, & proprium, & propitiatorum Sacrificium pro vivis & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiae Sacramento esse verè, realiter, & substantialiter Corpus, & sanguinem unum cum anima, & divinitate Domini nostri *IESU* Christi; fierique conversionem totius substantiae panis in Corpus, & totius substantiae

*Viæ vini in sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia transsubstantiationem appellat.*

*Fateor etiam sub altera tantum specie, totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi.*

*Constanter teneo purgatorium esse, animasque ibi detentis fidelium suffragiis iuvari. Similiter & Sanctos unacum Christo regnantes, venerandos atque invocandos esse, eoque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas.*

*Firmissime assero, imagines Christi, ac Deiparæ semper virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas & retinendas esse, atque eis debitum honorem ac venerationem impartiendam.*

*Indulgentiarum etiam potestatem à Christo, in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutare esse affirmo.*

*Sanctam Catholicam & Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum Matrem & Magistram agnosco, Romanoque*

*Pontifici Beati Petri, Apostolorum Principis successori, ac IESU Christi vicario, veram obedientiam spondeo ac iuro.*

*Cætera item omnia à sacris Canonibus, & Oecumenicis Conciliis, ac præcipue à sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor, simulque contraria omnia, atque hæreses quascunque ab Ecclesia damnatas & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reicio & anathematizo.*

*Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præsentis sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inviolatam, usque ad extremum vitæ spiritum, constantissime DEO adjuvante, retinero, & confiteri, atque à meis subditis, vel illis quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum.*

*Ego idem N spondeo, do vœo, ac iuro. Sic me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia,*

## DE PROCURANDA CONVERSIONE OMNIUM GENTIUM.

### LIBRI VI

### PARS III.

#### De Ruthenorum Religione, & unione cum Sede Apostolica.

#### CAPVT I.

De Ruthenis tempore Clementis Papæ VIII. ad Sedis Apostolicæ communionem admisis, & de forma qua fuere recepti.

**R**uthenorum populi (quos antiquo vocabulo Russos appellant Scriptores) ad unionem Apostolicæ sedis recepti fuerunt à Clem. VIII. Pontifice Maximo: ut Iulius Cardinalis Baronius ad Galicem 7. Tomi Annalium præcipua appendice adiecit. Eius etiam unionis meminit Anton. Possevinus in Apparatu sacro, verbo Rutheni. At quoniam ille decretum dantaxat deliberationis Archiepiscopi & Episcoporum Ruthenorum in sua Synodo facta de suscipienda communionem sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & eorundem ad summum Pontificem literas; hic verò tantum alias Synodi circumstantias enumerant; nos aliquid plenius huc inferemus. Quare primò de synodo à Ruthenis celebrata & Decreto in ea edito: Secundò de litteris ad summum Pontificem, ac de Articularis five

conditionibus à Ruthenis propositis. Tertio de communionem ipsa à Sede Apostolica concessa dicemus.

Primò igitur, anno Domini 1594. die 2. mensis Decembris, Brestensis Synodus celebrata est Brestæ, quæ civitas est sita in magno Ducatu Lituaniæ, qui ad regnum Poloniæ pertinet. Ea indicta est iussu Clementis VIII. Pont. Max. felicis recordationis, cui quæ decernenda erant, proposita fuerant ab Episcopis, qui illuc convenire debebant.

Tria fuerunt ob quæ hæc Synodus fuit coacta. Primum, ut Rutheni Episcopi convenientes in unum cum Latinis Episcopis legitime id facerent, quandoquidem sciebant illegitima esse Concilia, quæ sine Vicarij Christi auctoritate indicerentur, aut haberentur: ea verò, de quibus erat agendum, ad sanctæ Catholicæ fidei professionem edendam spectarent, rejecto omni schismate, ac novis hæresibus, quæ passim succederant, dum ab Ecclesiæ unitate secesserant.

Secundum, ut decernerentur legati Ruthenorum, qui nomine omnium ad Pont. Max. ad Urbem proficiscerentur, ipsi ac successoribus ejus omnem

Synodus  
Brestensis.